

Sygn. akt I CSK 261/21

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa Ministerstwa [...]
przeciwko Redaktorowi Naczelnemu Gazety W.
o opublikowanie sprostowania,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 grudnia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 27 listopada 2020 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 listopada 2020 r. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów oraz na oczywistą zasadność wniesionej skargi.

Zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury Sądu Najwyższego przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Istotność zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla

rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia, wskazaniu przepisów prawa, na których tle zagadnienie to wyłoniło się, oraz zaprezentowaniu argumentacji jurydycznej uzasadniającej możliwość rozbieżnych ocen prawnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 24 maja 2016 r., I CSK 666/15, nie publ.).

Skarżący w skardze powołał się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, które sprowadza się do pytania dotyczącego wykładni art. 31a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo Prasowe (Dz.U. z 2018 r., poz. 1914 ze zm.). Chodzi o to, jak należy definiować pojęcie rzeczowości sprostowania, w szczególności, „czy pod pojęciem tym należy rozumieć wskazanie w treści sprostowania całego tytułu materiału prasowego, danych wszystkich autorów, datę ukazania się materiału prasowego oraz miejsce publikacji artykułu?”

Dokonując oceny sformułowanego zagadnienia prawnego należy zauważyć, że wykładnia powołanego przepisu nie budzi wątpliwości przedstawionych przez skarżącego. W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalone jest bowiem stanowisko, że sprostowanie jest rzeczowym, ale subiektywnym odniesieniem się podmiotu, którego dotyczył materiał prasowy, do opisanych w nim okoliczności, a jego celem jest umożliwienie, zgodnie z zasadą *audiatur et altera pars*, przedstawienia opinii lub własnej wersji wydarzeń bądź zdementowania określonych informacji. Z tego względu redaktor naczelny nie ma prawa do weryfikowania prawdziwości treści zawartych w sprostowaniu (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2008 r., I CSK 531/07, Monitor Prawniczy 2008, nr 12, s. 620, z dnia 16 grudnia 2009 r., I CSK 151/09, OSNC-ZD 2010, Nr 3, poz. 87, i z dnia 24 lutego 2016 r., I CSK 30/15, nie publ.). W kontekście prawdziwości treści sprostowania jedyną przyczyną odmowy publikacji jest to, że podważa ono fakty stwierdzone prawomocnym orzeczeniem dotyczącym osoby dochodzącej sprostowania (art. 33 ust. 1 pkt 5 Prawa Prasowego). Przez podważanie faktów stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem należy rozumieć tylko taką sytuację, w której treść sprostowania

przeczy treści sentencji prawomocnego orzeczenia, w tym przede wszystkim zawartego w niej rozstrzygnięcia. Konkludując, jeżeli wniosek o opublikowanie sprostowania, wskazujący imię i nazwisko wnioskodawcy lub jego nazwę, zawiera treść sprostowania, podpisanie wniosku oznacza zachowanie wymagania przewidzianego w art. 31a ust. 4 ustawy Prawo Prasowe (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2018 r., I CSK 654/17, nie publ.).

Z tego względu sformułowanemu przez skarżącego zagadnieniu prawnemu nie można przypisać cechy nowości.

Skarżący w skardze kasacyjnej nie wykazał także występowania kolejnej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w postaci jej oczywistej zasadności. W judykaturze Sądu Najwyższego zgodnie przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ.). Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, że skarga kasacyjna wniesiona w niniejszej sprawie jest - w powyższym rozumieniu - oczywiście uzasadniona.

Skarżący nie wykazał, że zastosowanie przepisów prawa, których naruszenie miałoby wskazywać na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, było - w ustalonych okolicznościach sprawy - oczywiście błędne lub doprowadziło do tego, że zaskarżony wyrok jest oczywiście nieprawidłowy.

W skardze skarżący podniósł także, jako okoliczność mającą uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania potrzebę wykładni art. 31a ust. 1 Prawa Prasowego, który to przepis - w jego ocenie - budzi poważne wątpliwości i wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Odnosząc się do tej przesłanki przedsądu należy wskazać, że przez rozbieżność orzecznictwa, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. należy rozumieć brak zgodności rozstrzygnięć w sprawach o takich samych lub bardzo podobnych stanach faktycznych, w którym mają zastosowanie te same przepisy. Rozbieżności tej nie ma w sytuacji, w której sądy wysnuwają odmienne wnioski prawne, a następnie wydają różne orzeczenia w sprawach o różnym podłożu faktycznym, przy braku tożsamyh lub bardzo zbliżonych ustaleń faktycznych. Nie należy więc zrównywać wielokierunkowości stosowania prawa w niejednakowych stanach faktycznych oraz różnorodności orzecznictwa - naturalnej i uzasadnionej - z rozbieżnością, zasadniczo niepożądaną i wymagającą krytycznej oceny i ewentualnej eliminacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15, OSNC 2016 nr 2, poz. 29).

Należy także zauważyć, że między twierdzeniem skarżącego, iż w sprawie występuje istotne zagadnienia prawne oraz że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona zachodzi wewnętrzna sprzeczność. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 25 kwietnia 2008 r., III CSK 64/08 (nie publ.) wyjaśnił, że powoływanie się na oczywistość zasadności skargi i konieczność dokonania wykładni prawa wzajemnie się wyklucza. Taki sposób konstruowania skargi kasacyjnej jest pozorowaniem występowania w sprawie okoliczności publicznoprawnych, w oparciu o które Sąd Najwyższy dokonuje oceny na podstawie art. 398⁹ k.p.c.

Z tych wszystkich względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Jw.

a.s.